

ЗАТВЕРДЖЕНО
ГО «Академія сучасних освітян»
від 02.10.2020 р.

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ «ВИХОВАННЯ ОСОБИСТОСТІ В ХУДОЖНЬО-ОСВІТНЬОМУ ПРОСТОРІ»

Освітня програма розроблена на основі типової освітньої програми організації і проведення підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладами післядипломної педагогічної освіти, з урахуванням сучасної державної освітньої політики, концепції «Нової української школи», згідно з чинним Законом України «Про освіту» та Порядком підвищення кваліфікації педагогічних і науково педагогічних працівників (Постанова КМУ від 21 серпня 2019 р. № 800 зі змінами та доповненнями від 27 грудня 2019 р. № 1133), а також Законом України «Про позашкільну освіту» (№ 1841-III від 18.03.2020 р.), Законом України «Про культуру» (№ 2778-II від 16.07.2020 р.), Положенням про мистецьку школу, Концепцією сучасної мистецької школи та Положенням про атестацію педагогічних працівників.

Цими документами регулюється діяльність у художньо-естетичній сфері, зокрема у сфері позашкільної мистецької освіти, що має на меті збереження і примноження національного культурного надбання, особистісного становлення підростаючого покоління, формування у випускників освітніх закладів культурної компетентності та інших життєвих компетентностей через мистецтво.

Основними завданнями позашкільної освіти є: вільний розвиток особистості, виховання патріотизму, любові до України, поваги до народних звичаїв, традицій, національних цінностей Українського народу та інших націй і народів; створення умов для творчого, духовного, інтелектуального розвитку молоді; здобуття первинних професійних навичок і вмінь, необхідних для їхньої соціалізації, самореалізації та професійної діяльності; задоволення освітньо-культурних потреб та потреб у професійному самовизначенні і творчій самореалізації; пошук, розвиток та підтримка здібних, обдарованих і талановитих вихованців.

Початкова мистецька освіта, як перший рівень спеціалізованої мистецької освіти, що здобувається на I-III рівнях Національної рамки кваліфікацій та може здобуватися паралельно з трьома рівнями повної

загальної середньої освіти, спрямована на здобуття особою естетичного досвіду, ціннісних орієнтацій і спеціальних здібностей у процесі активної мистецької діяльності, а також професійних компетентностей початкового рівня в обраному виді мистецтва та на художньо-творчу самореалізацію.

В епоху інформаційного суспільства зростаюча роль мистецтва у впливі на духовну сферу особистості, на формування її самосвідомості, а також сьогодення процесів мистецької освіти в країні детермінують пробудження потреби учнів і педагогів орієнтуватися в сучасних суперечливих інформаційних потоках, оволодівати справжніми художніми цінностями на шляху до духовності кожної особистості та суспільства в цілому. Це вимагає посилення зорієнтованості мистецької освіти на розкриття унікальності кожної особистості, її креативного потенціалу, її критичного мислення та емоційного інтелекту, що допоможе формуванню імунітету до антидуховного і особистісно руйнівного. Разом зазначене спрямовує суспільство до змін, які потребує нині освіта і які визначають її мету, завдання і методи діяльності.

У контексті освітніх реформ, що зумовлені потребами суспільства, мистецька освіта має озброювати педагогів інноваційними технологіями творчої взаємодії суб'єктів освітнього процесу, що пов'язані з багатогранною художньою комунікацією, яка націлена на формування особистості-митця незалежно від обраної в майбутньому професії, на розкриття здатності самореалізації в мистецькій діяльності і самопізнання через мистецтво, на пробудження потреби і формування компетентностей до культуротворення у власному житті і довкіллі.

Нові вимоги до освіти і «портрет» випускника нової школи вимагають мобільності від педагогів, зокрема переосмислення своєї ролі як суб'єктів культурно-освітніх процесів, рефлексії власних компетентностей і перспектив, розвитку інновативного мислення, умінь працювати з інформацією, здобувати і гнучко опрацьовувати її, приймати на цій основі нешаблонні рішення, висувати цікаві методичні ідеї і реалізовувати їх.

Актуальність запропонованої освітньої програми полягає в реалізації нагальної потреби педагога бути готовим до впровадження освітньої політики держави шляхом опанування новітніми практиками, технологіями, методиками, інструментами професійної діяльності, зокрема, сучасними інформаційними технологіями, на засадах інноваційних освітніх підходів з урахуванням потреб педагогів, держави та глобалізованого світу.

2. Розробники:

Комаровська Оксана Анатоліївна, доктор педагогічних наук, старший науковий співробітник; завідувач лабораторії естетичного виховання та мистецької освіти Інституту проблем виховання НАПН України;

Прокопчук Вікторія Ігорівна, канд. пед. наук, доцент кафедри гри на музичних інструментах Інституту мистецтв Рівненського державного гуманітарного університету.

3. Вид підвищення кваліфікації: навчання за програмою підвищення кваліфікації – участь у науково-методичному семінарі «Сучасний вимір мистецької освіти: завдання, досягнення та перспективи підготовки молодих виконавців» з підсумковим тестуванням.

4. Цільова аудиторія: педагогічні працівники закладів мистецької освіти різних типів і форм власності.

5. Напрямок: розвиток культурної (зокрема загальномистецької) і фахових компетентностей (музично-методичної, музично-педагогічної, музично-виконавської), а також інформатичної, мистецько-краєзнавчої.

6. Мета: підвищення методичного та практичного рівнів професійної компетентності педагогічних працівників у галузі культури та мистецтва шляхом обміну педагогічним досвідом, ознайомлення з результатами науково-педагогічних досліджень та практичними педагогічними інноваціями в роботі з учнями, освоєння можливостей застосування інформаційно-комунікаційних технологій у системі музичної освіти.

7. Завдання:

- розкрити змістову сутність та структуру поняття «компетентність» стосовно підготовки сучасного педагога закладу мистецької освіти та стосовно випускника музичної школи;
- проаналізувати взаємозв'язок ключових понять семінару (креативність, обдарованість, критичне мислення, емоційний інтелект, особистісні художні цінності) в контексті визначення педагогом перспектив роботи з учнями-музикантами;
- забезпечити рефлексію учасниками семінару здобутого досвіду і мотивувати їх до розроблення власної траєкторії професійного самовдосконалення.

8. Очікувані результати навчання:

Знання й розуміння

- усвідомлення сутності змісту ключових дефініцій семінару: компетентність; креативність; творчість; критичне мислення, емоційний інтелект тощо;
- розуміння взаємозумовленості та індивідуального алгоритму розвитку зазначених якостей в учнів;

Уміння

- визначати потреби учнів на різних етапах освітнього процесу та добирати завдання для їх реалізації в найближчій та віддаленій перспективі;
- орієнтуватися (комбінувати, обирати оптимальні тощо) у мистецько-педагогічних технологіях, спрямованих на розвиток особистості учня;
- володіти прийомами професійного самоаналізу і самооцінки; визначати способи професійного самовдосконалення;
- забезпечувати взаємозв'язок особистого розвитку дитини з її практичним музикантським та загально мистецьким досвідом.

За результатами підвищення кваліфікації учасники семінару вдосконалюють компетентнісну сферу, а саме такі **компетентності**:

- ***культурна, зокрема загально мистецька***: обізнаність у сфері теорії мистецької педагогіки та педагогічної психології, психології творчості та художньої обдарованості; здатність встановлювати та застосовувати в роботі з учнями зв'язки мистецтва (музичного мистецтва) з довкіллям, різними галузями знання – метою музичного і загальноестетичного розвитку учнів; здатність виявляти критичне мислення стосовно інформаційних процесів у суспільстві та стосовно власної діяльності;
- ***фахові***: *музично-методична* (здатність аналізувати методичні новації; застосовувати (адаптувати і апробувати) їх у власній педагогічній творчості; опрацьовувати власний досвід і пропонувати ідеї); *музично-педагогічна* (практично-діяльнісна: готовність застосовувати методичні інновації в роботі з учнями з опорою на задоволення їх індивідуальних потреб); *музично-виконавська* (готовність удосконалюватись у виконавській діяльності; мотивація до опрацювання сучасного репертуару); *музично-комунікативна* (уміння встановлювати комунікативні зв'язки з учнями і колегами стосовно художніх явищ, у процесі педагогічної взаємодії);
- ***інформатична*** у сфері музичної освіти: здатність здобувати, оцінювати та опрацьовувати необхідну теоретичну, методичну, загально мистецьку інформацію; орієнтування в різних джерелах інформації; розвиток критичного мислення;

- **мистецько-краєзнавча:** обізнаність і готовність використовувати в роботі з учнями здобутки музичного мистецтва рідного регіону як складника світової культури.

II. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

1. Зміст освітньої програми, зокрема цілісний і системний добір теоретичних, методичних, практичних матеріалів курсу, враховує особливості професійної діяльності педагога мистецької школи і визначається: вимогами суспільства знань щодо забезпечення закладів освіти висококваліфікованими фахівцями; основними напрямками державної політики у галузі освіти; Національною рамкою кваліфікації, освітніми стандартами, вимогами до компетентностей педагогічних працівників у галузі культури та мистецтва; запитами замовників освітніх послуг. Зміст програми має методичну та практичну спрямованість, містить змістовий, практико зорієнтований, ресурсний (методичний, інструментальний) складники підвищення кваліфікації педагогів.

2. Форма навчання: дистанційна.

3. Види діяльності: 5 годин – онлайн-лекції, відео-уроки, 1 година – самостійна робота (творче завдання; підсумковий тест); участь в обговоренні результатів семінару.

Загальний навчальний обсяг за цією освітньою програмою:
6 академічних годин (0,2 кредиту ЄКТС).

4. Теми занять:

1. Емоційний інтелект і критичне мислення як вимоги часу: педагогічні механізми розвитку особистісних художніх цінностей.
2. Роль сучасної мистецької школи в художньо-естетичному, національно-культурному вихованні підростаючого покоління: регіонально-мистецький аспект.
3. Музичні змагання та підготовка до них в реаліях дистанційного навчання.
4. Педагогічна інноватика: синтезатор як універсальний музичний інструмент.
5. Педагогічна майстерність концертмейстера.

5. Документ про результати навчання: сертифікат видається суб'єкту підвищення кваліфікації в електронному вигляді після завершення виконання програми підвищення кваліфікації. Здійснюється онлайн-реєстр виданих сертифікатів з відповідними відомостями підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників, зазначеною кількістю академічних годин – 6 академічних годин (0,2 кредиту ЄКТС).

6. Завдання для самостійної роботи:

Творче завдання (повідомляється учаснику завчасно):

1. Творчий портрет діяча мистецтва Вашого краю.
2. Творчість видатних музикантів Вашого рідного краю в контексті навчання Ваших учнів.

Тест (складається із 10 запитань) – виконується онлайн.

Список джерел для підготовки до тесту додається.

Список джерел:

1. Дикало В. Музичне краєзнавство Рівненщини як навчальний курс: до постановки проблеми / В. Дикало // Нова педагогічна думка : наук.-метод. журн. – 2016. – № 2 (86). – С. 124–128.
2. Закон України «Про культуру» № 2778-ІІ від 16.07.2020. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2778-17#Text>.
3. Закон України «Про позашкільну освіту» № 1841-ІІІ від 18.03.2020 <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1841-14#Text>.
4. Комаровська О. А. Здібності до сценічного виступу в структурі художньої обдарованості особистості. *Науковий часопис НПУ ім. М. П. Драгоманова. Сер. 14. Теорія і методика мистецької освіти : зб. наук. пр.* К. : НПУ, 2012. Вип. 13. С. 6–11.
5. Комаровська О. А., Просіна О. В. Мистецька освіта: вектори реформування. *Вісник НАПН України, 2020, 2 (1)*. Електронний ресурс. URL: <https://visnyk.naps.gov.ua/index.php/journal/article/view/45>
6. Комаровська О. А. Художнє пізнання та емоційний інтелект особистості: точки перетину в контексті мистецької освіти. *Психолого-педагогічні проблеми сучасної школи. Зб.наук.праць Уманського державного пед. ун-ту ім. Павла Тичини – 2020. – № 1 (3), ч.2. – С. 71–78. DOI: [https://doi.org/10.31499/2706-6258.1\(3\).2020.204295](https://doi.org/10.31499/2706-6258.1(3).2020.204295)*

7. Комаровська О. А. Художньо-інтонаційний простір життя як джерело цінностей підростаючої особистості. *Topical issues of education: Collective monograph*. Pegasus Publishing, Lisbon, Portugal, 2018. P. 260–280.
8. Мистецька освіта в Україні: розвиток творчого потенціалу в ХХІ столітті : аналіт. доп. / Базелюк О. В., Комаровська О. А., Масол Л. М. [та ін.] ; за наук. ред. Л. М. Масол ; Нац. акад. пед. наук України, Ін-т пробл. виховання. – К. : Аура Букс, 2012. – 239 с. – укр., рос., англ.
9. Прокопчук (Дикало) В. І. Мистецьке краєзнавство як науково-педагогічна проблема / В. І. Прокопчук (Дикало) // Інноватика у вихованні : зб. наук. праць / упоряд. О. Б. Петренко ; ред. кол. : О. Б. Петренко, Р. Л. Сойчук, Т. С. Ціпан та ін. – Рівне : РДГУ, 2019. – Випуск 10. – С. 226–233. DOI: 10.35619/iu.v1i10.189
10. Прокопчук (Дикало) В. І. Мистецьке краєзнавство як чинник національно-патріотичного виховання майбутніх педагогів / В. І. Прокопчук (Дикало) // Молодь і ринок: щомісячний науково-педагогічний журнал. – 2019. – № 12 (179). – С. 64–69. DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2019.193520>.
11. Прокопчук В. І. Музично-педагогічна освіта у контексті глобалізаційно-цивілізаційних змін // Le tendenze e modelli di sviluppo della ricerche scientific: Raccolta di articoli scientifici «Λ'ΟΓΟΣ» con gli atti della Conferenza scientific e pratica internazionale (T. 2), 13 marzo 2020. Roma, Italia: Piattaforma scientific europea. – P. 107–109. DOI: <https://doi.org/10.36074/13.03.2020.v2.37>
12. Прокопчук В. І. Сучасні вектори розвитку музично-педагогічної освіти / В. І. Прокопчук // Шляхи удосконалення професійних компетентностей фахівців в умовах сьогодення : матеріали міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (28–29 травня 2020 року, м. Київ) / уклад.: О. Ю. Дикий, Г. А. Коломоєць, А. А. Ребрина. Луцьк: СНУ ім. Лесі Українки, 2020. – С. 71–73.